

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 22 listopada 2018 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący:SSO Maria Prusinowska

Protokolant:protokolant sądowy Justyna Wojciechowska

po rozpoznaniu w dniu 25 października 2018 r. w Poznaniu

na rozprawie sprawy z powództwa Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych A. P. 1 NIP (...)

przeciwko Gminie S. NIP (...)

Zakładowi (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. NIP (...)

- o unieważnienie umowy

1. Oddała powództwo.
2. Zasądza od powoda na rzecz pozwanych kwotę w wysokości po 15 000 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Maria Prusinowska

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 22 grudnia 2017 r. powód- **Prezes Urzędu Zamówień Publicznych** wniósł o unieważnienie umów nr (...)z dnia 23 grudnia 2014 r. i (...)z dnia 23 grudnia 2015 r. na odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy z terenu Gminy S.- Sektor Nr 1 i 2 zawartych pomiędzy Gminą S., a Zakładem (...) Sp. z o.o. oraz zasądzenie od pozwanych kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód wskazał, że zgodnie z art. 7 ust 3 ustawy prawo zamówień publicznych zamówienia publicznego udziela się wyłącznie wykonawcy wybranemu zgodnie z przepisami ustawy, natomiast stosownie do art. 6c ust. 1 ustawy z dnia 12 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach to gminy są obowiązane do zorganizowania odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy. Odbiorem odpadów zajmuje się przedsiębiorca wyłoniony w trybie przetargu publicznego, wobec czego spółki z udziałem gminy mogą odbierać odpady komunalne na zlecenie gminy tylko, gdy zostaną wybrane w drodze przetargu publicznego. Natomiast umowy nr (...)z dnia 23 grudnia 2014 r. i (...)z dnia 23 grudnia 2015 r. zawarte pomiędzy Gminą S., a Zakładem (...) Sp. z o.o. zawarte zostały z odstąpieniem od organizowania przetargu. Odstępując od organizacji przetargu pozwany ad. 1 w sposób nieuprawniony powołał się na przepisy Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2016 r. W ocenie powoda pozwany ad. 1 swym postępowaniem rażąco naruszył art. 7 ust 3 ustawy prawo zamówień publicznych, a naruszenie to mogło mieć wpływ na wynik postępowań o zamówienie publiczne, bowiem w przypadku przeprowadzenia przetargu zamówienie mogło zostać udzielone innym wykonawcom niż pozwany ad. 2. Okoliczność ta daje natomiast podstawę do wystąpienia przez powoda w trybie art. 146 p.z.p. z pozwem o unieważnienie rzeczonych umów.

W odpowiedziach na pozew z dnia 31 stycznia 2018 r. i 30 stycznia 2018 r. pozwany ad. 1- **Gmina S.** i pozwany ad. 2 - **Zakład (...) Sp. z o.o.** wnieśli o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazali, że z uwagi na wystąpienie z końcem 2013 r. ze Związku (...), z uwagi na problemy z realizacją zadań związanych z gospodarką odpadami przez Związek pozwany ad. 1 w 2014 r. ogłosił przetarg na odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów z nieruchomości zamieszkałych z jego terenu, w wyniku którego doszło do podpisania umowy z konsorcjum firm- pozwanym ad. 2 Zakładem (...), Sp. z o.o. i (...) - (...) Sp.z o.o. Wobec zaś baku rozstrzygnięcia przetargu w terminie pozwalającym zawrzeć umowę obowiązującą od początku roku tj. na styczeń i luty 2014 r., umową dnia 31 grudnia 2013 r. gmina zleciła w.w. zakres usług pozwanemu Zakładowi.

W dniu zaś 17 kwietnia 2014 r. weszła w życie dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2014/24/UE, zgodnie z którą gminy mogły zlecać wykonywanie zadań publicznych w trybie „in house” osobom prawnym, nad którymi sprawują kontrolę taką, jak nad własnymi jednostkami, o ile ponad 80 % działalności takiej jednostki jest prowadzone w ramach powierzenia przez gminę (art. 12). W świetle rzeczonych przepisów pozwany ad. 1 postanowił w 2015 r. zlecić odbiór i zagospodarowanie odpadów z nieruchomości zamieszkałych własnemu zakładowi - pozwanemu ad. 2 w trybie „in house” i to samo uczynił pod koniec 2015 r. na 2016 r. Pozwany podkreślił także, że z uwagi na wykonanie obu kwestionowanych umów, jak i niemożność zwrotu wzajemnych świadczeń ich unieważnienie uznaje za niecelowe i nieracjonalne. Pozwany podniósł także, że powód nie wykazał jaki podnoszone przez niego naruszenie miało lub mogło mieć wpływ na wynik postępowania (k. 47-58).

W piśmie procesowym z dnia 25 kwietnia 2018 r. powód ad. 1 wniósł o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z dziedziny rachunkowości na okoliczność jakiej wysokości przychody uzyskał i jakiej wysokości uzasadnione koszty poniósł pozwany Zakład- oddzielnie z tytułu wykonywania każdej z kwestionowanych przez powoda umów (k. 115). Wniosek ten pełnomocnik pozwanego ad. 1 podtrzymał także na rozprawie w dniu 21 czerwca 2018 r. (płyta k. 128).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Z końcem 2013 r. pozwany ad. 1 – Gmina S. wystąpiła ze Związku (...). Decyzja ta podyktowana była trudnościami Związku z zapewnieniem sprawnej i skutecznej gospodarki odpadami na terenie gmin będących jego członkiem oraz rosnącym zadłużeniem związku z tego tytułu. Wobec tego od początku 2014 r. Gmina S. rozpoczęła samodzielną gospodarkę odpadami i zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach zorganizowała przetarg, w wyniku którego na rok 2014 r. – od 1 marca do końca 2014 r.- na podstawie umów z dnia 14 lutego 2014 r. odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów z nieruchomości zamieszkałych z terenu Gminy zleciła konsorcjum firm- pozwanemu ad. 2 Zakładowi (...) Sp. z o.o. oraz i (...) Sp. z o.o. Wobec zaś nierozstrzygnięcia przetargu w terminie, który umożliwiłby zawarcie umowy od początku 2014 r. odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów z nieruchomości zamieszkałych z terenu Gminy w miesiącach styczeń, luty 2014 r. zleciła ona pozwanemu ad.2.

Z uwagi na wzorowe wykonanie postanowień umowy w 2014 r. przez pozwanego ad. 2 pozwany ad. 1 kierując się postanowieniami dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2014/24/UE w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę nr 2004/18/WE zlecił odbiór i zagospodarowanie odpadów z nieruchomości niezamieszkałych z terenu Gminy zlecił, bez przeprowadzenia przetargu własnemu zakładowi tj. pozwanemu ad. 2 w trybie „In house” na podstawie umów nr(...)z dnia 23 grudnia 2014 r. i umowy(...)z dnia 23 grudnia 2015 r. Pozwany ad. 2 jest zakładem gospodarki komunalnej pozwanego ad. 2, którego Gmina S. jest jej jedynym udziałowcem, a ponad 80 % jego działalności jest prowadzone w ramach powierzenia przez pozwaną Gminę.

W 2015 r. mieszkańcy pozwanej gminy płacili miesięczne stawki za wywóz odpadów w kwocie 10 zł od osoby za odbiór odpadów segregowanych i 18 zł od osoby za odbiór odpadów niesegregowanych, podczas gdy mieszkańcy P. i gmin objętych Związkiem (...) płacili odpowiednio stawki 12 i 20 zł. W 2015 r. pozwana ad. 1 podwyższyła stawki do 11 i 22 zł od osoby co spowodowane było m.in. zakupem nowych pojemników na odpady biodegradowalne. W latach

2015-2016 r. pozwana ad. 1 nie ponosiła żadnego zadłużenia z tytułu gospodarki odpadami na jej terenie. Nadto usługi pozwanej ad. 2 wykonywane były bez jakichkolwiek opóźnień, Gmina S. posiadała własny Punkt Selektywnego Zbierania (...) i od 2016 r. odpady zielone na jej terenie zbierane są w specjalistycznych pojemnikach zapobiegających wczesnemu rozkładowi odpadów przed ich odbiorem. Gmina osiągnęła także maksymalny poziom odzysku odpadów biodegradowalnych i innych odpadów podlegających segregacji.

Dowód: okoliczności bezsporne, umowa (...) nr (...)...(k.9-18), umowa (...) nr (...) (k. 19-28), uchwała Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 7 listopada 2016 r., wartość przychodów Zakładu (...) Sp. z o.o. z tytułu zadań wykonywanych przez Gminę S. wg. kryterium przedmiotowego (k. 58), odpis KRS pozwanej ad. 2 (k.68-72), zeznania świadka W. O. (płyta k. 141), zeznania świadka R. U. (płyta k. 141), przesłuchanie pozwanego ad.1 (płyta k. 141), przesłuchanie pozwanego ad. 2 (płyta k. 141), sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2015- korekta (k. 143-146), sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2016 – korekta (k. 147-152)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych w treści uzasadnienia dokumentów prywatnych i urzędowych, dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, a także kopii dokumentów, przesłuchania powoda oraz zeznań przesłuchanych w sprawie świadków.

W myśl art. 244 § 1 k.p.c. dokumenty urzędowe, sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Z kolei w świetle brzmienia art. 245 k.p.c. dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Strony nie kwestionowały prawdziwości zgromadzonych w aktach sprawy dokumentów, a i Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu. Ustalenia faktyczne w sprawie Sąd oparł także na treści kopii dokumentów, które co prawda dokumentami nie są, jednak odzwierciedlają treść dokumentów, dlatego posiadają znaczną moc dowodową.

Sąd uznał zeznania świadków W. O. (płyta k. 141), R. U. (płyta k. 141) za wiarygodne i przydatne do ustalenia stanu faktycznego przedmiotowej sprawy. Zeznania świadków były spójne, logiczne i konsekwentne, nadto znalazły potwierdzenie w pozostałym zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym.

Podobnie zeznania reprezentujących pozwanych G. W. i J. Ś. (płyta k. 141) Sąd uznał za wiarygodne, w zakresie, w którym znalazły one potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie. Opisali oni okoliczności zawarcia kwestionowanych umów, przyczyny ich zawarcia jak i warunki ich realizacji przez strony.

Na rozprawie w dniu 25 października 2018 r. sąd oddalił wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego (płyta k. 155). W ocenie Sądu materiał dowodowy zgromadzony w niniejszej sprawie był wystarczający do jej rozstrzygnięcia, a opinia biegłego, z uwagi na stan faktyczny sprawy w większości musiałaby mieć postać rozważań hipotetycznych, a informacje, które miały zostać uzyskane w wyniku przeprowadzenia rzeczony opinii w przeważającej mierze wynikały wprost, ze zgromadzonych w sprawie dokumentów. Mając na uwadze powyższe uznać należało, że przeprowadzenie rzeczony dowodu nie było niezbędne dla wyjaśnienia stanu faktycznego sprawy i prowadziłyby jedynie do znaczącego przedłużenia postępowania w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności wskazać należy, że zgodnie z art. 6c ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w brzmieniu obowiązującym w latach 2014-2016 (Dz. U. z 2013 r., poz. 1399 ze zm.)- dalej u.c.p.g. gminy są obowiązane do zorganizowania odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy. Zgodnie zaś z art.. 6d ust. 1 u.c.p.g. wójt, burmistrz lub prezydent miasta jest obowiązany zorganizować przetarg na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, o których mowa w art. 6c, albo przetarg na odbieranie i zagospodarowanie tych odpadów. W świetle ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach spółki z udziałem gminy mogły zaś odbierać odpady komunalne od

właścicieli nieruchomości, na zlecenie gminy, jedynie w przypadku, gdy zostały wybrane w drodze przetargu, o którym mowa w art. 6d ust. 1. (art. 6e u.c.p.g.).

Niemniej jednak, w okresie obowiązywania rzeczony ustawy uchwalona została dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2014/24/UE w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę nr 2004/18/WE, która weszła w życie w dniu 17 kwietnia 2014 r. nakazując Państwom Członkowskim implementację jej przepisów do prawa krajowego do dnia 18 kwietnia 2016 r. Zgodnie z art. 12 ust. 1 lit a-c dyrektywy zamówienie publiczne udzielone przez instytucję zamawiającą osobie prawa prywatnego lub publicznego nie jest objęte zakresem stosowania niniejszej dyrektywy, jeżeli spełnione są wszystkie następujące warunki:

a) instytucja zamawiająca sprawuje nad daną osobą prawną kontrolę podobną do kontroli, jaką sprawuje nad własnymi jednostkami;

b) ponad 80 % działalności kontrolowanej osoby prawnej jest prowadzone w ramach wykonywania zadań powierzonych jej przez instytucję zamawiającą sprawującą kontrolę lub przez inne osoby prawne kontrolowane przez tę instytucję zamawiającą; oraz

c) w kontrolowanej osobie prawnej nie ma bezpośredniego udziału kapitału prywatnego, z wyjątkiem form udziału kapitału prywatnego o charakterze niekontrolującym i nieblokującym, wymaganych na mocy krajowych przepisów ustawowych, zgodnie z Traktatami, oraz nie wywierających decydującego wpływu na kontrolowaną osobę prawną.

Przy czym uznaje się, że instytucja zamawiająca sprawuje nad daną osobą prawną kontrolę podobną do kontroli, jaką sprawuje nad własnymi jednostkami w rozumieniu akapitu pierwszego lit. a), jeżeli wywiera decydujący wpływ zarówno na cele strategiczne, jak i na istotne decyzje kontrolowanej osoby prawnej. Kontrolę tę może sprawować także inna osoba prawna, która sama jest kontrolowana w ten sam sposób przez instytucję zamawiającą.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że w świetle krajowych przepisów nie ulegało wątpliwości, iż pozwany ad. 1 winien był zorganizować przetarg na odbiór, wywóz i zagospodarowanie odpadów z nieruchomości zamieszkałych z terenu Gminy na lata 2015, 2016 i dopiero w wyniku wyboru oferty pozwanego ad. 2 jak najkorzystniejszej mógł zawrzeć z nim umowę na realizację tychże usług. Niemniej jednak godzi się zauważyć, że biorąc pod uwagę fakt, że pozwany ad. 1 jest organem publicznym- jednostką samorządu terytorialnego mógł on pozostawać w usprawiedliwionym przekonaniu, że wprawdzie dyrektywa nie została jeszcze implementowana, a termin na jej implementowanie jeszcze nie minął- a co za tym idzie jej przepisy nie mogą być bezpośrednio stosowane w odniesieniu do jednostek i podmiotów prywatnych- to on jako organ publiczny obowiązany jest podjąć działania celem wdrożenia przepisów dyrektywy w porządku krajowym i może swe rozstrzygnięcia opierać na przepisach dyrektywy bezpośrednio. Pogląd taki odnaleźć możemy chociażby w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich (obecnie (...)) z dnia 10 kwietnia 1984 r. w sprawie (...), V. C. i K., (zb. orz. str. 1891 punkt 26), który odnosi się wprawdzie do możliwości bezpośredniego stosowania przepisów dyrektywy przez Sąd, jednakże niewątpliwie może mieć w przedmiotowej sprawie odpowiednie zastosowanie, w którym Trybunał wskazał, że „wynikające z dyrektywy zobowiązanie Państwa Członkowskiego do osiągnięcia rezultatu przewidzianego przez dyrektywę, oraz ich obowiązek na mocy art. 5 Traktatu do podjęcia wszelkich właściwych środków ogólnych lub szczególnych w celu zapewnienia wykonania tego zobowiązania jest wiążące dla wszystkich organów Państw Członkowskich, włączając sądy w ramach ich kompetencji. Wynika z tego, że stosując prawo krajowe, niezależnie czy dane przepisy zostały przyjęte przed czy po dyrektywie, sąd krajowy wezwany do przeprowadzenia ich wykładni zobowiązany jest zrobić to, w największym możliwym stopniu, w świetle treści i celu dyrektywy, dla osiągnięcia jej rezultatu i przez to uzyskania zgodności z art. 189 akapit trzeci Traktatu.”

Stanowisko to Trybunał podtrzymał także, w wyroku z dnia 13 listopada 1990 r. (...) SA przeciwko La C. I. de (...) SA, sygn. akt (...), w którym podkreślił, że „Sąd Państwa Członkowskiego rozpatrując sprawę objętą zakresem stosowania dyrektywy Rady nr (...) /EWG z dnia 9 marca 1968 r. w sprawie koordynacji gwarancji, jakie są wymagane w Państwach Członkowskich od spółek w rozumieniu art. 58 akapit drugi Traktatu EWG, w celu uzyskania ich równoważności w całej Wspólnocie, dla zapewnienia ochrony interesów zarówno współników jak i osób trzecich, zobowiązany jest do

wykładni swojego prawa krajowego w świetle treści i celu tej dyrektywy, tak by wykluczyć możliwość stwierdzenia nieważności spółki akcyjnej na innej podstawie niż te wymienione w art. 11 dyrektywy.”

Mając na uwadze powyższe, w ocenie tut. Sądu pozwany ad. 1 mógł przypuszczać, że zawierając z pozwanym ad. 2 umowy na odbiór, wywóz i zagospodarowanie odpadów z nieruchomości zamieszkałych z terenu gminy S. bez postępowania przetargowego działa w granicach prawa uregulowanych także poprzez przepisy Parlamentu Europejskiego i Rady nr (...), które to przepisy zostały przy tym w terminie późniejszym implementowane przez polskiego ustawodawcę do prawa krajowego.

Nadto w niniejszej sprawie, powód powołując się na art. 154 pkt 11 w zw. z art. 146 pkt 6 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1579)- dalej p.z.p.- wniósł o unieważnienie umów nr(...)z dnia 23 grudnia 2014 r. i (...) (...)z dnia 23 grudnia 2015 r. na odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy z terenu Gminy S. – Sektor nr 1 i 2 zawartych pomiędzy Gminą S., a Zakładem (...) Sp. z o.o.

Zgodnie zaś z art. 146 ust. 6 p.z.p. Prezes Urzędu może wystąpić do sądu o unieważnienie umowy w przypadku dokonania przez zamawiającego czynności lub zaniechania dokonania czynności z naruszeniem przepisu ustawy, które miało lub mogło mieć wpływ na wynik postępowania. Godzi się przy tym wskazać, że regulacja zawarta w art. 146 ust. 6 p.z.p. statuuje otwarty katalog przesłanek unieważniania umowy w przypadku dokonania przez zamawiającego czynności lub zaniechania dokonania czynności z naruszeniem przepisu p.z.p., które miało lub mogło mieć wpływ na wynik postępowania. Powołany wyżej przepis nie stanowi jednak o bezwzględnej nieważności umowy obciążonej kwalifikowanymi wadami, o których mowa w art. 146 ust. 6 p.z.p.

Potwierdzenie tej tezy znajdziemy w wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 14 listopada 2014 r., sygn. akt (...)w którym Sąd Apelacyjny wskazał, że: „Umowa obciążona wadami opisanymi m.in. w art. 146 ust. 6 ustawy Prawo zamówień publicznych jest ważna i wywołuje skutki prawne w niej określone do czasu jej unieważnienia w trybie przewidzianym w ustawie. Nie można zatem przesłankowo, w toku innego postępowania sądowego, ustalać nieważności umowy zawartej w trybie zamówienia publicznego z powołaniem na uchybienia, które uzasadniałyby wdrożenie postępowania na podstawie art. 146 ust. 6 ustawy Prawo zamówień publicznych.”

Co do zakresu kognicji Sądu w przypadku rozstrzygnięcia sprawy o unieważnienie umowy na podstawie art. 146 ust. 6 p.z.p. wskazać należy, że zgodnie z art. 192 ust. 3 pkt. 2) p.z.p. uwzględniając odwołanie, Izba- Krajowa Izba Odwoławcza – przypis S.O. może jeżeli umowa w sprawie zamówienia publicznego została zawarta oraz zachodzi jedna z przesłanek, o których mowa w art. 146 ust. 1:

a)unieważnić umowę; albo

b)unieważnić umowę w zakresie zobowiązań niewykonanych i nałożyć karę finansową w uzasadnionych przypadkach, w szczególności gdy nie jest możliwy zwrot świadczeń spełnionych na podstawie umowy podlegającej unieważnieniu; albo

c)nałożyć karę finansową albo orzec o skróceniu okresu obowiązywania umowy w przypadku stwierdzenia, że utrzymanie umowy w mocy leży w ważnym interesie publicznym, w szczególności w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa; albo

d) jeżeli umowa w sprawie zamówienia publicznego została zawarta w okolicznościach dopuszczonych w ustawie - stwierdzić naruszenie przepisów ustawy.

Sąd Okręgowy dostrzega przy tym, że przepis ten w bezpośredni sposób odnosi się jedynie do postępowania przed (...), niemniej jednak w jego ocenie przyjąć należy, że stanowi on także cenną i pomocną wskazówkę interpretacyjną dla sądu powszechnego rozpoznającego powództwo o unieważnienie umowy wytoczone w trybie art. 146 ust. 6 p.z.p. Z przepisu tego wynika zaś, że w przypadku stwierdzenia przez organ orzekający zaistnienia

przesłanek unieważnienia umowy, nie ma on bezwzględnego obowiązku jej unieważnienia, lecz jego obowiązkiem wszechstronne zbadanie materiału dowodowego sprawy oraz skutków jakie wywołało rzeczzone naruszenie lecz także tych które wywołałoby unieważnienie kwestionowanej umowy i orzeczenie w sposób najbardziej zgodny z szeroko pojmowanym interesem społecznym. Doprecyzowanie tego poglądu odnaleźć możemy w art. 192 ust. 5 p.z.p., zgodnie z którym ważnego interesu publicznego w rozumieniu ust. 3 pkt 2 lit. c nie stanowi interes gospodarczy związany bezpośrednio z zamówieniem, obejmujący w szczególności konsekwencje poniesienia kosztów wynikających z: opóźnienia w wykonaniu zamówienia, wszczęcia nowego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, udzielenia zamówienia innemu wykonawcy oraz zobowiązań prawnych związanych z unieważnieniem umowy. Interes gospodarczy w utrzymaniu ważności umowy może być uznany za ważny interes publiczny wyłącznie w przypadku, gdy unieważnienie umowy spowoduje niewspółmierne konsekwencje (zob. M. Jaworska (red.), Prawo zamówień publicznych. Komentarz, Warszawa 2018, legalis online).

W niniejszej sprawie przedmiotem sporu pomiędzy stronami nie było, że umowy zawarte pomiędzy pozwanym ad. 1 i pozwanym ad.2 zostały w całości, prawidłowo i bez jakichkolwiek zastrzeżeń wykonane. Co więcej, w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, jak i zasad logiki i doświadczenia życiowego nie ulegało wątpliwości, że w niniejszym przypadku, chociażby wobec przetworzenia przez pozwanego ad. 2 znacznej części odpadów, zwrot wzajemnych świadczeń pomiędzy stronami umowy jest na chwilę obecną niemożliwy. W świetle powyższego, w ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie spełniona została także przesłanka uregulowana w art. 192 ust. 3 pkt. 2 lit. b p.z.p. umożliwiająca odstąpienie od unieważnienia umowy zawartej z naruszeniem przepisów p.z.p. Sąd Okręgowy podzielił przy tym zapatrywanie Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 20 marca 2014 r., sygn. akt (...), w którym wskazał on, iż: „Stwierdzenie nieważności umowy na podstawie art. 146 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 907) następuje w odrębnym procesie i ma co do zasady sens wtedy, gdy umowa nie jest jeszcze zrealizowana lub gdy jej realizacja nie jest zaawansowana.”

Odnosząc się zaś do cytowanego przez powoda wyroku Sądu Okręgowego wW. dnia 4 listopada 2015 r., sygn. akt (...)tut. Sąd podziela rozważania tegoż Sądu dotyczące generalnej możliwości zastosowania przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu do wzajemnych rozliczeń stron umów, które zostały unieważnione, niemniej jednak podkreślenia wymaga, iż stanowisko to, z uwagi na specyficzny charakter świadczeń umownych nie będzie mogło znaleźć zastosowania w niniejszej sprawie. Jak już bowiem ustalono, z uwagi na zutyilizowanie znacznej części odpadów, których odbiór, transport i zagospodarowanie było przedmiotem rzeczonych umów, zwrot świadczeń pomiędzy stronami co do istoty jest niemożliwy. Mając powyższe na uwadze, w ocenie tut. Sąd niemożliwe jest także obecnie ustalenie wartości świadczenia pozwanego ad. 2 w pieniądzu, które pozwoliłoby chociażby na oszacowanie wysokości bezpodstawnego wzbogacenia obu podmiotów i ustalenie wysokości zwrotu ewentualnych świadczeń wzajemnych.

Nadto podkreślenia wymaga, że w toku całego postępowania powód w żaden sposób nie wykazał, że zlecenie przez pozwanego ad. 1 rzeczonych czynności pozwanemu ad. 2 odbyło się z jakąkolwiek szkodą dla interesu publicznego, przejawiającą się chociażby tym, że w okresie, w którym rzeczzone umowy zostały zawarte istniał inny podmiot, który mógłby się podjąć odbioru, transportu i zagospodarowania odpadów z terenu gminy i to po cenie konkurencyjnej do ceny ustalonej w kwestionowanych umowach. Powód ograniczył się do wskazania, że naruszeniem interesu publicznego było uniemożliwienie ubiegania się o udzielenie zamówienia innym podmiotom, lecz nawet nie uprawdopodobnił, że w momencie ich zawierania jakiegokolwiek inne podmioty miały możliwość, bądź były zainteresowane świadczeniem rzeczonych usług na rzecz pozwanego ad. 1.

Biorąc zaś pod uwagę daleko idące skutki orzeczenia o unieważnieniu rzeczonych umów podkreślenia wymaga, iż instytucja ta winna być stosowana jedynie w ostateczności, w sytuacji niewątpliwego, rażącego naruszenia interesu publicznego poprzez zawarcie umowy z naruszeniem przepisów p.z.p., czego w ocenie Sądu w toku niniejszego postępowania powód nie zdołał udowodnić. W ocenie tut. Sadu zarówno sens ekonomiczny jak i społeczny unieważnienia rzeczonych umów jest znikomy.

W tym stanie rzeczy należało orzec jak w punkcie I wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w punkcie II wyroku na podstawie art. 98 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, obciążając nimi w całości powoda jako stronę przegrywającą niniejszą sprawę.

Na koszty procesu poniesione przez pozwanych złożyła się kwota 15.000 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w sprawie obliczona na podstawie § 2 pkt 8 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804) oraz § 2 pkt. 8 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800).

W tym stanie rzeczy Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanych ww. kwotę po 15.000 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, o czym orzekł w punkcie II wyroku.

/-/ SSO Maria Prusinowska

ZARZĄDZENIE

1. proszę odnotować uzasadnienie w kontrolce uzasadnień, termin do sporządzenia uzasadnienia przedłużony zarządzeniem Prezesa Sądu Okręgowego, a nadto w dniach 21 grudnia 2018 r. do dnia 1 stycznia 2019 r. i od 18 stycznia do 27 stycznia 2019 r. urlop, a w dniach 16 i 17 stycznia 2019 r. zwolnienie z powodu choroby,
2. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. stron,
3. przedłożyć za 14 dni lub z apelacją.

/-/ SSO Maria Prusinowska

P., dnia 29 stycznia 2019 r.